Suomen Laivameklarit ry _ luonnos_lausunnoksi_25.5.2021

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetuksesta merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/7823/2019-LVM-102

Suomen Laivameklarit ry edustaa 40 suomalaista ja Suomessa toimivaa yritystä, jotka tarjoavat merikuljetuksiin liittyviä palveluja. Jäsenyritykset ovat agentteja, laivameklareita, satamaoperaattoreita ja Suomessa toimivia suomalaisia ja ulkomaisia varustamoja.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Lakimuutokset koskevat Suomen Laivameklarit ry:n jäsenyrityksiä mm. näissä kohdissa:

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset

- 2 a luku
  Haitallisten ja vaarallisten lastien siirtäminen sekä polttoaineen toimittaminen aluksesta toiseen
  4 § Ennakkoilmoitusvelvollisuus siirrosta ja toimituksesta aluksesta toiseen. **Aluksen liikenteenharjoittajan, omistajan, asiamiehen tai päällikön on ilmoitettava siirrosta** Tullille ja VTS:lle vähintään 48 tuntia ennen suunniteltua siirtoa tai toimitusta.
- 3 luku
  Öljypäästömaksu, joka määrätään öljyn tai öljypitoisen seoksen päästökiellon rikkomisesta Suomen vesialueella tai talousvyöhykkeellä laivanisännälle tai omistajalle. Arvion ulkomaisen aluksen öljypäästön meriympäristölle aiheuttamasta vahingosta tai sen vaarasta ja sen huomattavuudesta tekee Suomen ympäristökeskus ja öljypäästömaksun määrää Rajavartiolaitos.
- 4 luku
  Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen
  9 § Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta
  Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa Liikenne- ja viestintävirastolle satamassa tapahtuvasta luokkaan X tai Y kuuluvan haitallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin ja mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.
- 7 b luku
  Rikkipäästömaksu
  1 § Rikkipäästömaksun maksuvelvollisuus
  Edellä 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen ilmaa pilaavien aineiden päästökiellon ja 7 luvun 7 §:ssä säädettyjen polttoaineiden laatuvaatimusten rikkomisesta Suomen vesialueella tai Suomen talousvyöhykkeellä rikkipäästöjen osalta määrätään seuraamusmaksu.
- 9 luku
  Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

Finnish Shipbrokers Association
Köydenpunojankatu 8
FIN-00180 Helsinki
www.shipbrokers.fi

7 § Sataman jätehuoltosuunnitelmasta kuuleminen ja tiedottaminen, **Sataman pitäjän tulee saattaa satamaa käyttävien alusten jätehuollosta vastaavien ja heidän edustajiensa saataville seuraavat sataman jätehuoltojärjestelyitä koskevat ajantasaiset tiedot sähköisesti ja siten, että kaikki sataman merkittävät käyttäjäryhmät saavat niistä tiedon.**

- 10 luku
  Jätteiden jättäminen satamaan
  1 §
  Velvollisuus jättää alukselta peräisin olevat jätteet
  … muun kuin suomalaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on **ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alukselta peräisin olevat jätteet**. Jättöpakkoa ei ole, jos aluksella on tilat jätteille, tai alus käy alle 24 tuntia vain ankkurointipaikalla tai sää on huono.
  2 §
  Jätteiden ennakkoilmoitus
  …**aluksen päällikön tai tämän tehtävään valtuuttaman henkilön** on annettava tulosataman pitäjälle alukselta peräisin olevia jätteitä koskeva ennakkoilmoitus. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia tai ilmoitus on annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä.
  3 §
  Jätteen toimittamista koskeva tosite
  Sataman, johon jäte on toimitettu, vastaanottolaitteista vastaavan toimijan on täytettävä ja **toimitettava aluksen päällikölle ilman aiheetonta viivytystä jätteen toimittamista koskeva tosite (Portnet/NEMO).**
  4 §
  Alukselta peräisin olevista jätteistä perittävät maksut
  Sataman pitäjä perii jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksun **jokaiselta satamassa käyvältä alukselta siitä riippumatta, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei tai kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan**. Vapautuksia voi myöntää Traficom.

Suomen Laivameklarit ry: lausunto

Edellä lueteltujen lakiin esitettyjen muutosten johdosta lausumme yleisellä tasolla seuraavaa:

Muutokset vaikuttavat ulkomaisten alusten aluskäynteihin, joten ulkomaisten varustamojen tulee saada riittävä tieto toiminnasta Suomen satamissa ja/tai vesialueilla riittävän ajoissa. Ulkomaisten varustamojen asiamiehet, meklarit tai agentit, ovat avainasemassa vastaanottamassa ja jakamassa tietoa.

Jätteiden jättämiseen ja vastaanottamiseen sekä ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyyn liittyvien toimintatapojen sekä maksujen tai sanktioiden tulee olla selkeästi viestitty ensin agenteille. Tiedon tulee olla ajantasaista sekä helposti eteenpäin jaettavissa mieluiten sähköisessä muodossa.

Ulkomaisten varustamojen alukset käyvät yleensä useassa eri Suomen satamassa. Parasta olisi, jos kaikki satamat tiedottaisivat käytännöistä yhtenäisellä tavalla. Satamien välinen yhteistyö ja hyvien käytäntöjen jakaminen olisi myös tärkeää.

Satamien jätehuoltosuunnitelmat tulevat lausunnolle meklareille. ELY-keskukset ovat pyytäneet, että laivameklarit antaisivat lausuntoja satamien jätehuoltosuunnitelmista. Tällä hetkellä ollaan pitkälti satamanpitäjän antamien tietojen varassa.

Agenttien tulee saada viranomaisilta ja satamalta ohjausta ja koulutusta tulevien muutosten suhteen. Yhteistyö ja vuorovaikutus etukäteen on ensi arvoisen tärkeää, jotta muutokset toteutuvat toivotulla tavalla.

Viranomaisilmoituksissa tulee pyrkiä selkeyteen ja yksinkertaisuuteen sekä sähköisiin ”yhden luukun” kanaviin. Portnetin korvaavan, uuden viranomaistietoa välittävän NEMO-järjestelmän rakentamisessa tulee huomioida myös nämä merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset ja ilmoitusvelvollisuudet.

Suomen Laivameklarit ry:n puolesta

Sari Turkkila
toiminnanjohtaja
sari.turkkila@shipbrokers.fi
+358405263348
www.shipbrokers.fi